

vinska žival zapomnila. Meni se nekoliko smili žival, nekoliko pa se mi je bila prikupila z udanostjo do mene, toraj mignem in pès teče z menoj, toda tik vozá in s pobešenim repom, kar mi je bilo znamenje, da se mu pri nas sploh ni dobro godilo.

Ko se pripeljem na dvorišče, priteče hlapec še nekoliko šepast, da bi izpregel konja; zagledavši pa pèsa, pobere palico, ki je ležala na tleh, in jo vzdigne, da bi mahnil po pèsu; pa jaz mu rečem:

„Le pusti ga, Jože, se je že poboljšal! Zvečer smeš iti v krèmo in piti bokal — na moj račun.“

Jože spusti palico na tla in se loti konja, jaz pa grem v svojo sobo po drugo obleko; k oçetu se mi ni nič kaj mudilo, ker še nisem našel izgovora za današnje poslanstvo.

Oče pa, ki so slišali drdranje vozá, pridejo za mano in stopijo pred-me, ko sem ravno iz sobe hitel.

„No, kako si opravil?“ me nagovoré.

„Nič,“ pravim jaz, „mlinar ni bil pri volji —“

„Ni bil pri volji?“ zagromé oče; „vesel naj bo, da mu kaj tacega ponudim.“

„Oče!“ skušam jaz vgovarjati, „saj ni bilo prilike —“

„Že vem, že vem,“ me vstavijo oče, „nemara je misli, da mi na njegovo hčer —“

„Tega nisem rekel, oče —“

„Nič ne dé, jaz razumim vse,“ mi sežejo oče zopet v besedo. „Vsedel se boš in kar naravnost pisal, da jaz nočem imeti ž njim nikakoršne kupčije več. Razumiš? Vsedi se in piši, Jože bo nesel pismo, še danes, pri tej priči. Le kratko naredi, da bodo ljudje videli, da nam ni ležeče na njih.“

„Stojte malo, oče, da vam razložim“, vgovarjam jaz.

Pri teh besedah gredó oče, jaz jih kličem nazaj, pa vse zastonj, zaklenejo se v svojo sobo in meni, ko trkam, se še ne oglasijo ne.

„Ti nesrečni pès ti!“ si mislim, „zdaj bo še le prava zmešnjava.“ Toda oçetovo pismo, čegar zapopadek mi ni bil nikakor znan, ne sme nikakor priti v roke mlinarju, to se mi je videlo potrebno. Le, kako bi vstavil pismo, to mi še ni bilo jasno. Najbolje, da grem čakati Jožeta, ki bo pismo nesel, se bova že zgovorila.“

S to mislijo se podam na stezo, ki je bila bližnja pot do mlina, in po kateri bo — po mojih mislih — Jože gotovo šel. Ne daleč od našega poslopja se je pričelo grmovje, tam se vsedem, da bi počakal pismo-nosca. Na pèsa sem bil čisto pozabil, a šel je za mano in zdaj pred menoj, gledajoč me, kakor poprej. Ukažem mu, da se vleže tik mene v travo, in on brž uboga.

Čez nekaj časa pride Jože po stezi. Ko ga zagledam, se vzdignem kviško in grem počasi svojo pot, tako, da me doide.

„No, kam, Jože?“ ga vstavim.

„Tje v mlin,“ mi je odgovor; „gospod so mi ukazali, nesti to pismo mlinarju.“

„Ej, jaz grem tudi tje,“ rečem jaz, „obema ni treba iti. Ti moje poti ne moreš opraviti, jaz pa tvojo lahko, toraj je vse eno, če jaz nesem pismo.“

„Ej, ej, gospod, vem, da ne morem jaz opraviti za vas, Marijca zá me ne mara, pa kaj bi gospodar rekli, ki so me poslali, če bi zdaj že prišel nazaj?“

„Če hočeš iti, pa stopaj!“ pravim jaz. „Toda pismo je pismo in čudno bi se zdelo mlinarju, če bi jaz prišel prej tje, potem pa ti z — Bog ve, kakim — pismom; kajti jaz bom prej tam, ko ti, to ti povem, ker ti nimaš več tako mladih nog.“

„Res je, gospod, mene ne bo nocoj nazaj,“ odgovori Jože.

„Tak daj meni pismo, ga bom že izročil —“

„O, to vem, pa kam bom šel jaz ta čas, da me gospod ne vidijo?“

„Idi v krèmo! Tu imaš goldinar! Tam bodi do trde noçi, potem greš spat in nihče ne vé, da nisi bil v mlinu.“

„Pa če me prašajo gospod?“

„Ej, norec ti, vesel bodi, da ti pot prihranim in jo po vrhu še dobro plačam. Reci, da si pismo oddal in potem šel.“

Jože mi dá pismo, potem res gré po stranski poti v bližnjo vas, jaz pa s pèsom po stezi dalje, da pridem tudi do druge vasi. Tam stopim v krèmo in dam sebi in pèsu jesti in piti, pismo oçetovo pa skrijem v žep, da bi ga pri ugodni priliki sežgal, ker brati ga nisem hotel. Proti večeru se podam domú in grem v svojo sobo; za večerjo nisem maral in tudi oče niso prašali po meni. (Dal. prih.)

Za poduk in kratek čas.

Besnost „Narodovih“ piscev.

Enako strupenemu gadu, kateri — ako je v precep vjet — sika in šavsá po vsem, kar more doseči, se vede „Narodov“ pisec v odgovoru na naš članek „Episode iz državnega zbora.“ Ker ne more ovreči tega, kar smo trdili mi, po svoji nespodobni razvadi ta pritlikovec, predno se podstopi po „lêrfantovski“ maniri insultirati možake, kakor je gospod dr. Bleiweis, — zopet počeni za plot in čaka s kolom v roki kakor razbojnik našega očaka, kateremu še v obraz pogledati vreden ni. To stori fantalin zaradi tega, ker misli, da je dr. Bleiweis pisal oni njega tako zbadajoči članek v „Novicah“. Se vé, nihče drug ni mogel tako soditi o spoštovanih in mnogo zasluženih možakih, dr. Vošnjaku, dr. Razlagu in Dežmanu, kajti razen dr. Bleiweisa in dr. Coste ni nobenega človeka na svetu, kateri bi zlasti prvih dveh ne malikoval in ne občudoval njune politične modrosti in kakor Bistrica čistega domoljubja! „Dr. Bleiweis je toraj pisal ali narekoval oni članek; alo, po njem, fantje dajmo ga!“

Jaz vem, da se gosp. dr. Bleiweis za tako lajanje političnih kužekov toliko zmeni, kolikor „Narod“ za resnico; za njega, ki je bil že v težavnejih razmerah in čegar domoljubje se je že drugače na poskušnjo stavilo, kakor dr. Vošnjakovo in dr. Razlagovo ali čegar bodi, ne bilo bi pristojno seči za plot in takega fantalinskega „pisca“ prijeti za ušesa; dolgo bi moral ta fantalin kričati za njim, predno bi se dr. Bleiweis po njem ozrl in mu pokazal leskovicó, katero zasluži.

Toda po dr. Bleiweisu, voditelju našem, žali fantalin nas in mi nismo tako hladne krvi, da bi nas to kar nič ne prijelo. Ker pa pri porednih pobalinih ne pomaga dobra beseda, marveč je treba šibe, naj nam bralci ne zamerijo, če smo danes v roko vzeli palico in jo obrnili proti neotesanim razposajencem, katerim najdemo par v starem testamentu pri Elijevih porednih sinovih in onih fantalinih, ki so preroka Elizeja zasramovali.

Kdo pa so ti fantalinski „pisci“, ki že dalje časa po „Narodu“ razsajajo in zdaj tega zdaj onega s svojo gnjilo slino oskruniti skušajo? Ljudje brez značaja, ki so deloma se toliko časa po Dunajskih kavarnah in gostilnicah vlačili, dokler jim ni zmanjkalo potrebnih novcev. Naučili se niso družega, kakor ošabnosti in napili se prevzetnosti, da bi se podstopili zidati babilonski stolp, če bi jim kdo denarja posodil, bodi-si „liberalec“ ali „klerikalec“; denar jemljo iz vsake roke. Ko jim je potekel studenec novcev, potem so obesili skušnjo in učenje na kol in pomolili nos v zrak, da bi

zasledili, „kje je kaj kruha.“ Zbirljivi pri tem niso bili, služili so vsakemu brez ozira na vero in narodnost in se dali prikleniti k vsakim jaslim, kjer je bilo kaj krme, ter so lajali na povelje nad vsakem in mu kazali zobé, ne prašaje po vzroku zapovedi. To se spremení le takrat, kedar menjajo gospodarja; takrat premené tudi svoje principe.

Ravno taka je pri „Narodovih“ piscih. Zdaj so „liberalni“ in „mladi“, ker imajo kruh od „liberalcev“ in „mladih“; a naj pride kak „star“ in ponudi takemu „piscu“ le 100 gold. na leto več — njegov je in bo jutri ravno tako zaganjal se v „mlade“ in „liberalce“, kakor se danes zaganja v „stare“. Tudi hrane iz skrivne vladne roke bi se ne branil.

Žalostno in sramotno pa je za stranko, v katere imenu smejo taki pritlikovci govoriti in pisati; žalostno je tudi za nas Slovence sploh, da se med nami goji taka golazen, kateri ni nobena reč, nobena oseba več spoštljiva, ki ne verujejo na družega, nego na svojo po slabo razumljenem liberalizmu prismojeno pamet in to, kar se v njej rodi; najbolj žalostno pa je to, da imajo take brezdomovinske „katilinarične eksistence“ in gnjivovi klateži manijo, grditi in skruniti nam naše najbolj častite možé, namesto da bi jih posnemali in se učili od njih; česar jim je najbolj potreba: političnega takta in domoljubja.

Čujte! Jurčiču in njegovemu „edelknapu“, komaj dorastlemu študentu, ki je svojo prihodnost obesil na kljuko v „narodni tiskarni“, in nekemu pol-profesorju brez skušnje, a strašne prevzetnosti in zaljubljenosti v samega sebe, ki pa nima toliko političnega uma v glavi, kakor dr. Bleiweis v svojih že davno odloženih čevljih, — tem ljudém dr. Bleiweis nič več ne veljá, je proč. Njihova sodba mu je odvzela vsakake zasluge, domoljubje, možgane, on je ob vse to in sicer, ker ga sumičijo, da je pisal ali narekoval oni požigalni članek, v katerem so se videli dr. Vošnjak, dr. Razlag in Dežman na reščetu.

Kako se bodo pač oni „Narodovi“ „junaci“ jezili, če jim tu naravnost povemo, da dr. Bleiweisa po krivem dolžé! Je namreč še mnogo drugih, ki poznajo ono trojico in vedó, koliko je vredna. Toliko „Narodovim“ piscem, da ne bodo mislili, da se dr. Bleiweis za-nje briga od pisateljca članka „Episode iz drž. zbora.“

Mnogovrstne novice.

* Iz Dolenjskega se piše „Slov.“: Neka žena iz našega kraja je hotela svojemu na Ljubljanskem gradu zaprtemu sinu za velikonočne praznike nekoliko postreči. Spekla mu je tedaj kolač, ter ga z meseno priklado vred nesla v Ljubljano, kjer se ji dovoli, da sme obiskati zaprtega sina in prinesene reči mu izročiti. Pa sin materi vse zopet dá nazaj ter jej reče: „Mati, nesite to, kar ste prinesli, zopet domú, ker povem vam, da se mi domá še nikdar tako dobro godilo ni, kakor tukaj.“ Ni tedaj čuda, da se ljudjé, katerih nič več ni sram, ječe in zapora več ne bojé, ker dobro vedó, da imajo po ječah veliko boljše življenje kakor domá.

* *Otroka brez oči* je porodila neka čevljarica v Horbachu blizo Preseka na Bavarskem. Ta otrok je dozdej popolnoma zdrav, ima 6 bratcev in sester brez pomote.

* Druga redka prikazen pa je to, da je na gornjem Avstrijskem nedavno porodila neka žena šestoréke (šestero otrok na enkrat), od katerih so štirje umrli, dva pa živa ostala.

Naši dopisi.

Iz Bosne 14. apr. — Bosna je lepa dežela, a ljudstvo zanemarjeno. Samostan v Mariji Zvezdi poleg Banjaluke bo skušal domače patre Franciškane predramiti, ker reveži niso smeli nikamor iti iz Bosne, so odgojeni po bosanski; o kmetiji itd. nič več ne znajo, kakor prosti Bosnjak. Tudi bo skušal naš samostan, ki ima sam vsa kmetiška dela, pa tudi že mnogo rokodelcev, in jih želi še dobiti, ljudstvu zgled in poduk dajati v poljedelstvu, sadjereji, vinoreji (nograd so že zasadili), živinoreji, čbeloreji (imamo ulnjak s panji Dzierzonovimi), pa tudi v raznih rokodelstvih, katerih tukaj kar nič ni, samo kake pleve iz Hrvaškega se privlečejo, pa slabo znajo svojo meštirjo in še več spridijo, kakor zboljšajo. Največ upanja imamo do sirotnice, v kateri bi zbrali uboge krščanske sirote, ktere sicer, ako se nikdo za-nje ne briga, vse Turki poberó v svoje hiše za hlapce, sužnje, pa jim tudi še vero vzemó, ker morajo vsi po turški živeti. Take sirote bi učili krščansko živeti, potem pa rokodelstev, katero bi si kdo izvolil, in Bosna bi imela v 30–50 letih več rokodelcev kakor Hrvaška. Ali sirotnice še dozdej postaviti ne moremo, ker ni — denarja. Še samostana je komaj polovica izdelanega za prvo silo, kako bi zamogli še sirotnico! Slovani, pomagajte nam Slovanom v Bosni k zidanju toliko potrebne poslopja! Svotica 2 tisučev bila bi nam jako zdatna pripomoč. Taka hiša bila bi Bosni danica boljše prihodnosti, ker dežela je lepa, divno lepa, in ima v sebi vse potrebne reči: polje, senožeti, gore, les, celó smreke, katerih daleč okoli ne nahajamo, hraste, rude, obilno vode itd. Ta dežela bi ne potrebovala razun solí iz drugih dežel nič družega; vse bi sama v sebi imela. In zdaj tužna Bosna! Široke planjave ležé neobdelane, ali pa še le vsako tretje leto nekoliko pobrsano, velik del Bosne je ugoden vinoreji, pa je ni, skoro bi rekel, trtice. Živina se prav po sili sama redí, ker nihče ne skrbi za njo, pozimi si sirota sama po hosti išče krme, pa drevje objeda, ali pa volk njo davi; krave nimajo nič mleka, marsikatera še svojega telička ne more prerediti; za mleko se pri živinoreji še ne zmeni nikdo! Krave so samo za mesarja. Pa bi pač lahko bila Bosna v oziru živine to, kar je Banat v oziru pšenice, ker trave je dovolj, ali ne kosí je nobeden, zato ima živina pozimi strašen post. Sadjereja je tudi še v zibeli, celó po sili zrastle drevesa (divjake) posekujejo, namesto da bi jih cepili. Vse tukaj še globoko spí; oh, da bi hoteli Gorenjci le-sem priti, namesto v daljno Ameriko! S 15 gold. se pride lahko sem; zemlja je še precej po ceni (od 30–50 gld. na debelo skupaj 1 oral, pa že je cena poskočila zdaj, kar je železnica stekla) in dobro spočita, rodovitna, saj je vsa s človeško krvjo pognojena. Pa kar je še kaj posebnega: davka v denarjih ni nič, samo desetina se daje od pridelanih poljskih sadežev, od senožet itd. pa nič. In v Avstriji je davkarija „stiller Compagnon“ vsakemu kmetu. O Gorenjci, semkaj pridite, bolje boste zadeli kakor z Ameriko, pa če Vam ne bo všeč, ste lahko v dveh dneh zopet domá na Gorenskem. Vendar pa opomnim, da naj sam nikar nobeden ne kupuje zemlje tukaj v Bosni. Turk je lastnik zemlje (zdaj zanaprej bo smel tudi kristijan zemlje si kupiti), in ta prevari, kogar le more, zato mora kupovati zemljo tukaj človek, ki dobro pozná tukajšnje lukavštine. Kdor zna kupovati, ravno pol ceneje kupi, kakor drugi, ki ne zná. Turk pa ne dela nobene sile vnanjim, celó domačim katolikom ne, razkolnikom pa nagaja, ker oni tudi njemu vse mogoče napotljeje stavijo; potem se pa maščuje nad njimi. Dalje je še to zlasti za Slovence znamenito, ki črté vojaški stan, da noben kristijan ne postane vojak, samo